

Forslag

til

Lov om ændring af lov om finansiel virksomhed og lov om markedsføring
(Indførelse af hjemmelsbestemmelser til fastsættelse af regler om risikomærkning af lån)

§ 1

I lov om finansiel virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1125 af 23. september 2010, som senest ændret ved § 2 i lov nr. 512 af 17. juni 2008, § 1 i lov nr. 579 af 1. juni 2010 og § 23 i lov nr. 718 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 43, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om pris- og risikoplysninger for finansielle ydelser.«

§ 2

I lov om markedsføring, jf. lovbekendtgørelse nr. 839 af 31. august 2009 som ændret ved § 2 i lov nr. 535 af 26. maj 2010 og lov nr. 719 af 25. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 14 a indsættes:

»§ 14 b. Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om risikoplysninger for kreditaftaler.«

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2011.

§ 4

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Lovens § 1 kan dog ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Risikomærkning af lån

1.1. Gældende ret

Kreditaftalelovens § 7 a indeholder en række oplysningsforpligtelser, som en långiver skal overholde, når vedkommende udbyder lån til forbrugere. Reglerne omfatter både krav til informationer, der skal gives, inden kunden optager et lån, og som skal sætte denne i stand til at undersøge markedet, og krav til informationer om det konkrete lån, som skal gives i forbindelse med låneaftalens indgåelse. Disse regler er baseret på de oplysningskrav, der findes i forbrugerkreditdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF).

Ved lov nr. 1383 af 20. december 2004 om ændring af lov om finansiel virksomhed m.fl. blev § 43, stk. 3, indsat. Det fremgår heraf, at økonomi- og erhvervsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om prisoplysning for finansielle ydelser. I medfør af denne bemyndigelse er bekendtgørelse nr. 44 af 24. januar 2006 om information til forbrugere om priser m.v. i pengeinstitutter udstedt. Det fremgår af bekendtgørelsens § 5, at pengeinstitutter bl.a. skal oplyse forbrugere om priser på udlånskontrakter, som er en finansiel ydelse.

Ved lov nr. 579 af 1. juni 2010 om ændring af lov om finansiel virksomhed m.fl. blev § 43, stk. 3, udvidet således, at økonomi- og erhvervsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om pris- og risikooplysning for finansielle ydelser. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at det er hensigten med lovændringen, at den nye bemyndigelse skal benyttes til at udstede en bekendtgørelse om risikomærkning af investeringsprodukter, som bibringer investorerne en enkel og tydelig information om tabsrisikoen ved investering i forskellige finansielle instrumenter. Bekendtgørelsen skal forpligte udbydere af investeringsprodukter til at risikomærke disse. Ifølge bemærkningerne til bestemmelsen bemyndiges ministeren således til at fastsætte regler om pris- og risikooplysning for investeringsprodukter, men ikke til at fastsætte regler om risikooplysninger for øvrige finansielle ydelser, såsom udlånsprodukter.

Det fremgår af § 14 a i markedsføringsloven, at enhver markedsføring af kreditaftaler, der angiver en rentesats eller talstørrelser vedrørende omkostningerne i forbindelse med forbrugerkredit, skal indeholde en række oplysninger, som f.eks. årlige omkostninger i procent (ÅOP) og kreditaftalens løbetid. Endvidere indeholder bekendtgørelse om information til forbrugere om priser på låne- og kredittilbud og valutakurser, der er udstedt med hjemmel i markedsføringslovens § 13, stk. 6, en række krav til, hvilke oplysninger udbydere eller formidlere af låne- eller kredittilbud skal informere forbrugerne om. Der er ikke i markedsføringsloven en hjemmel til at fastsætte regler om risikooplysninger for kreditaftaler.

1.2. Baggrunden for forslaget

Forud for den finansielle krise optog flere almindelige kunder lån, som var vanskeligt gennemskuelige. Det har ført til, at der er kunder, som har optaget lån med vilkår, som enten binder kunden på en måde de ikke havde forudset, eller hvor det ikke har stået kunden klart, hvilke konsekvenser og omkostninger, der var forbundet med lånet, da kunden optog dette.

I forbindelse med optagelse af lån i finansielle virksomheder, indeholder lovgivningen allerede i dag regler, der skal sikre kunderne rådgivning. Eksempelvis indeholder bekendtgørelsen nr. 965 af 30. september 2009 om god skik for finansielle virksomheder regler, der foreskriver, at kunder, der optager lån med pant i fast ejendom, skal modtage rådgivning, og at rådgivningen skal dokumenteres i et særligt tjekskema. Risikomærkningen af lån skal ikke træde i stedet for denne rådgivning, men være et supplement hertil. Risikomærkningen skal bl.a. skærpe kundens opmærksomhed på, at de får en tilstrækkelig information og rådgivning til at kunne træffe et bevidst valg

Selvom kreditaftaleloven indeholder regler om markedsføring af låneprodukter og krav om information, der skal gives, inden en låneaftale bliver indgået, så er der behov for, som et supplement, at indføre en umiddelbar tilgængelig og simpel kategorisering af udlånsprodukter, som sætter forbrugeren i stand til let og hurtigt at se, om der er forhold ved lånet, som denne bør være særlig opmærksom på.

1.3. Forslagets indhold

Det foreslås, at der med lovforslaget foretages en formel nyaffattelse af § 43, stk. 3, således, at økonomi- og erhvervsministeren bemyndiges til at udstede en bekendtgørelse om pris- og risikoplysninger for alle finansielle ydelser, hvorefter bemyndigelsen ikke længere er begrænset til investeringsprodukter. Da sådanne lån også udbydes af ikke-finansielle virksomheder, vil der blive indsat en tilsvarende bemyndigelse i markedsføringsloven således, at der med hjemmel i lov om finansiell virksomhed og i markedsføringsloven kan udstedes én bekendtgørelse, der dækker hele markedet for udlån, herunder forbrugs-, realkredit- og banklån.

2. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden vil skulle føre tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen om risikomærkning af lån. Finanstilsynet fører i dag tilsyn med, at finansielle virksomheder overholder reglerne om god skik, ligesom Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med, at andre virksomheder overholder markedsføringslovens generelle adfærdsregler. Begge myndigheder har mulighed for som led i deres tilsynsvirksomhed at tage sager op af egen drift og er ikke forpligtet til at behandle alle klager, som de måtte modtage. Forbrugerombudsmanden kan tillige anlægge sager af såvel civilretlig som offentligretlig karakter vedrørende handlinger som strider imod redelig forretningsskik og god praksis for finansielle virksomheder. Tilsynet med bekendtgørelsen om risikomærkning vil ske efter samme principper, og udgifterne hertil vil blive afholdt inden for Finanstilsynets og Forbrugerombudsmandens nuværende rammer.

3. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Indførelse af krav om risikomærkning af låneprodukter vil indebære nye administrative byrder for virksomheder, der udbyder lån til forbrugere og foreninger. Byrderne vil bestå i, at virksomhederne skal kategorisere de låneprodukter, som de udbyder og give kunderne information herom. Når bekendtgørelsen er udarbejdet, vil den blive sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsregulering (CKR) med henblik på en måling af de administrative byrder.

4. De administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne.

5. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

6. Forholdet til EU-retten

Forbrugerkreditdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/) fastsætter regler om markedsføring af forbrugerkreditaftaler, krav om information forud for indgåelsen af en kreditaftale og oplysningskrav til selve kreditaftalen. Da den foreslåede risikokategorisering skal fungere som et supplement til de gældende regler for forbrugerkreditaftaler i direktivet, skønnes lovforslaget ikke at have konsekvenser i forhold til EU-retten.

7. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Udgifterne vil blive afholdt inden for Finanstilsynets og Forbrugerombudsmandens nuværende rammer.
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Indførelse af krav om risikomærkning af låneprodukter vil indebære nye administrative byrder for virksomheder, der udbyder lån til forbrugere og foreninger. Byrderne vil bestå i, at virksomhederne skal kategorisere de låneprodukter, som de udbyder og give kunderne information herom. Når bekendtgørelsen er udarbejdet, vil den blive sendt til CKR med henblik på en egentlig måling af de administrative byrder.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget har ingen EU-retlige konsekvenser.	

8. Hørte myndigheders og organisationer mv.

Lovforslaget har forud for fremsættelsen været i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring (AES), Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP), Arbejdsskadestyrelsen, Beskæftigelsesministeriet, Børsmæglerforeningen, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Danmarks Skibskredit A/S, Danmarks Statistik, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Autoriseret Markedsplads A/S, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Forening for International Motorkøretøjsforsikring (DFIM), Dansk Industri, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Dansk Landbrug, Dansk Metal, Dansk Pantebrevsforening, Danske Advokater, Danske Andelskasser, Danske Forsikrings- og Pensionsmæglere, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, Danske Maritime, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Det Danske

Handelskammer, Disciplinærnævnet for Statsautoriserede Revisorer, Erhvervs- og Byggestyrelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, FDIH – Foreningen for Distance- og Internethandel, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finanshuset i Fredensborg A/S, Finansiell Stabilitet A/S, Finansministeriet, Finansrådet – Danske Pengeinstitutters Forening, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Foreningen af Firmapensionskasser, Foreningen af Forretningsførere for Udenlandske Forsikringselskaber, Foreningen af Interne Revisorer, Foreningen af J.A.K. Pengeinstitutter, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen Registrerede Revisorer, FOREX, Forsikring & Pension, Forsvarsministeriet, Frivilligrådet, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Færøernes Hjemmestyre via Rigsombudsmanden på Færøerne, Garantifonden for indskydere og investorer, Garban-Intercapital Scandinavia, Grønlands Hjemmestyre via Rigsombudsmanden i Grønland, Håndværksrådet, Indenrigs- og Socialministeriet, Indsamlingsorganisationernes Brancheorganisation (ISOBRO), InvesteringsForeningsRådet, ISACA Denmark Chapter, IT-branchen, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Klima- og Energiministeriet, KommuneKredit, Kommunernes Landsforening, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kulturministeriet, Kuratorforeningen, KøbmandStandens OplysningsBureau, Landbrugsrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Landsorganisationen i Danmark (LO), Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Dyrtidsfond (LD), Miljøministeriet, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Ministeriet for videnskab, teknologi og udvikling, OMX Den Nordiske Børs København A/S, Parcelhusejernes Landsforening, Patent- og Varemærkestyrelsen, PBS (Payment Business Services), Pensionsstyrelsen, PostDanmarks Juridiske afdeling, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Rederiforeningen af 1895, Regionale Bankers Forening, Regnskabsrådet, Revifora, Revisorkommissionen, Revisortilsynet, Rigsrevisionen, Sammenslutningen Danske Andelskasser, Sikkerhedsstyrelsen, Skatteministeriet, Skibs- og Bådebyggeriets Arbejdsgiverforening, Statens Byggeforskningsinstitut, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Statsministeriet, Søfartsstyrelsen, Telekommunikationsindustrien i Danmark, Transportministeriet, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, VP Securities A/S, Western Union, Økonomi- og Erhvervsministeriet og Økonomistyrelsen.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (lov om finansiel virksomhed § 43, stk. 3)

Det foreslås, at der foretages en formel nyaffattelse af bestemmelsen.

Ved lov nr. 579 af 1. juni 2010 om ændring af lov om finansiel virksomhed m.fl. blev § 43, stk. 3, udvidet således, at økonomi- og erhvervsministeren blev bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om pris- og risikooplysning for finansielle ydelser. Efter den dagældende § 43, stk. 3, som blev indsat ved lov nr. 1383 af 20. december 2004, var ministeren bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om prisoplysninger for finansielle ydelser.

Hensigten med nyaffattelsen af bestemmelsen er således at udvide anvendelsesområdet for bemyndigelsesbestemmelsen således, at økonomi- og erhvervsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om pris- og risikooplysninger for alle finansielle ydelser, hvorefter bemyndigelsen ikke længere er begrænset til investeringsprodukter.

Det udvidede anvendelsesområde for bemyndigelsesbestemmelsen skal bl.a. benyttes til at udstede en bekendtgørelse om pris- og risikooplysninger for udlånsprodukter. Dette indebærer, at bekendtgørelsen kan indeholde en kategorisering af forskellige låntyper, som skal sikre, at låntageren let og hurtigt kan sammenligne forskellige former for lån og få en let tilgængelig information om, at visse låntyper har nogle karakteristika, som gør, at man som låntager skal tænke sig godt om, inden man optager et sådan lån. Oplysninger om, hvilken kategorisering et lån tilhører, er et supplement til de eksisterende regler om information og markedsføring i forbrugerkreditaftaleloven og reglerne om rådgivning i bekendtgørelsen om god skik for finansielle virksomheder. Med bekendtgørelsen kan der således gennemføres en kategorisering af forskellige låntyper, og kategoriseringen kan f.eks. ske med udgangspunkt i, hvorvidt lånets rente- og afdragsprofil ligger fast eller er variabel, mulighederne og omkostningerne ved førtidig indfrielse, samt hvorvidt omkostningerne og vilkårene for lånet er vanskeligt gennemskuelige. Der kan samtidig blive stillet krav om, at finansielle virksomheder, der yder lån til forbrugere og foreninger, skal oplyse låntagere om, hvilken kategori et udlån befinder sig i, inden låntageren optager lånet.

Til § 2

Til nr. 1 (lov om markedsføring § 14 b)

Det foreslås, at økonomi- og erhvervsministeren bemyndiges til at udstede en bekendtgørelse om risikooplysninger for kreditaftaler. Det bemærkes, at "kreditaftaler" i markedsføringsloven svarer til "udlånsprodukter" i lov om finansiel virksomhed.

Kategorisering af forskellige kreditaftaler skal sikre, at låntageren let og hurtigt kan sammenligne forskellige former for lån og få en let tilgængelig information om, at visse låntyper har nogle karakteristika, som gør, at man som låntager skal tænke sig godt om, inden man optager et sådan lån.

Bekendtgørelsen kan kategorisere forskellige kreditaftaler, og dette kan f.eks. ske med udgangspunkt i, hvorvidt lånets rente- og afdragsprofil ligger fast eller er variabel, mulighederne og omkostningerne ved førtidig indfrielse, samt hvorvidt omkostningerne og vilkårene for kreditaftalen er vanskeligt gennemskuelige. Der kan samtidig blive stillet krav om, at udbydere eller formidlere af kreditaftaler, der yder lån

til forbrugere og foreninger, skal oplyse låntagere om hvilken kategori, et lån befinder sig, inden låntageren optager lånet.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2011.

Til § 4

Bestemmelsen indeholder regler om lovens territoriale anvendelsesområde.

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland, men at lovens § 1 ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.